

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 У 006078 17 Увп
Бања Лука, 21.8.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Свјетлане Кнежевић председника вијећа, Душка Бојовића и Љиљане Бошњак Глизијан чланова вијећа, уз учешће Радмиле Дмитровић као записничара, у управном спору по тужби В.П. из И., заступане по пуномоћнику С.Г. адвокату из С. (у даљем тексту: тужила), против рјешења број ... од 24.11.2016. године Фонда (у даљем тексту: тужени), у предмету остваривања права на инвалидску пензију, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 У 006078 17 У од 26.4.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 21.8.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се дјелимично уважава и пресуда Окружног суда у Бијељини број 12 0 У 006078 17 У од 26.4.2017. године преиначавачу у ставу 2. изреке тако да се тужени обавезује да тужили надокнади трошкове спора у износу од 600,00 КМ у року од 30 дана од дана пријема пресуде, док се у погледу става 1. изреке пресуде захтјев одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, уважена тужба и поништен уводно означени акт туженог, којим је одбијена као неоснована жалба тужиле изјављена на рјешење Филијале туженог у Б. (у даљем тексту: Филијала Б.) број ... од 10.08.2016. године којим је одбијен захтјев тужиле за остваривање права на инвалидску пензију. Ставом 2. изреке пресуде тужени је обавезан да тужили надокнади трошкове управног спора у износу од 640,00 КМ, у року од 30 дана од дана пријема пресуде, под пријетњом извршења.

Уважавање тужбе и поништавање оспореног акта образложено је разлозима да органи вјештачења туженог уопште нису, са образложењем сходно члану 21. у вези члана 16. став 1. Уредбе о медицинском вјештачењу у пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 2/13, у даљем тексту: Уредба), навели појединачну а ни свеукупну оцјену медицинске документације, укључујући и ону коју је тужила доставила уз жалбу. Како је медицинска документација у тим налазима и мишљењима органа вјештачења само побројана, уз констатацију дијагноза болести, ти налази, оцјене и мишљења органа вјештачења су потпуно нејасни, јер се у том смислу не могу разумјети приложени специјалистички а посебно неуролошки налази, као и психолошки налаз и мишљење од 31.8.2016. године, те и Налаз, оцјена и мишљење Института за медицинско вјештачење здравственог стања Сарајево који је дат по захтјеву тужиле од 11.8.2015. године, будући да садржај тих материјалних доказа, а и њихов однос према налазима,

оцјенама и мишљењима органа вјештачења туженог, ни управни органи уопште нису цијенили. Стога је суд закључио да првостепено рјешење а ни оспорени акт не садрже разлоге у односу на одлучне чињенице које се односе на промјене у здравственом стању тужиље, а и разлоге због чега оне немају трајни карактер, односно да ли се могу отклонити лијечењем или медицинском рехабилитацијом, па ако не могу онда из којих разлога то није могуће учинити, сходно чему није јасно утврђење органа вјештачења туженог да код тужиље не постоји губитак способности за рад на радном мјесту спремачице, које је обављала прије подношења захтјева за признавање инвалидске пензије. Како првостепено рјешење а и оспорени акт садрже само сумарни закључак, односно резултат вјештачења од стране органа вјештачења, стога се ни чињенично а ни правно утврђење у првостепеном рјешењу и оспореном акту, не може прихватити, јер није образложено у смислу члана 197. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), при чему је изостала оцјена жалбених навода, па је оспорени акт донесен уз повреду одредбе члана 230. став 2. тог закона. Сходно томе је оспорени акт поништен и тужени обавезан да умјесто поништеног донесе нови управни акт, а такође је обавезан да тужиоцу надокнади трошкове поступка, који се састоје од састава тужбе по пуномоћнику адвокату у износу од 600,00 КМ, као и таксе на тужбу и пресуду од по 20,00 КМ, укупно 640,00 КМ.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени побија њену законитост због повреде закона и другог прописа, а и повреде прописа о поступку која је била од утицаја на рјешење ствари. Сматра неправилним закључивање у побијаној пресуди да се не могу прихватити налази, оцјене и мишљења органа вјештачења туженог у погледу тога да тужиља не испуњава услове за остваривање права на инвалидску пензију, јер су налази, оцјене и мишљења органа вјештачења туженог дати у складу са одредбама Уредбе, на основу увида у цјелокупну радну и медицинску документацију, тако да је дата оцјена радне способности у складу са одредбом члана 16. став 4. Уредбе, имајући у виду да нигдје није прописано да се приликом давања оцјене од стране органа вјештачења, требају уписивати и промјене у здравственом стању осигураника, односно разлози због којих те промјене нису трајног карактера, то јест да ли се могу отклонити лијечењем или медицинском рехабилитацијом, јер је праћење промјена у здравственом стању осигураника у домену породичног љекара, а оцјена радне способности се врши према послу који је осигураник обављао на дан оцјене радне способности или према послу који је обављао прије престанка осигурања, што су у конкретном случају били послови спремачице које је тужиља обављала прије престанка осигурања. Како је у проведеном поступку утврђено да код ње не постоји инвалидност, оспорени акт сматра правилним, па предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда преиначи тако да се тужба одбије. Додаје да је неправилно и обавезан да плати таксу на тужбу и пресуду, јер је у конкретном случају побијаном пресудом тужба уважена, сходно чему није било основа да се обавезе да сноси трошкове плаћања тих такси, будући да је одредбом члана 7. став 1. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 73/08, 49/09, 67/13 и 63/14) прописано, да изузетно од обавезе из члана 3. став 1. тог закона (према којем се уз тужбу обавезно доставља доказ о плаћеној такси), за поднеске и одлуке у управним споровима у стварима пензијског и инвалидског осигурања, такса се плаћа само ако тужба буде одбијена или одбачена.

Тужиља није дала одговор на захтјев, иако јој је путем пуномоћника, уредно достављен са поуком о праву давања одговора.

Размотривши захтјев, побијану пресуду и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из слједећих разлога:

Из списка предмета произилази да је рјешењем Филијале Б., које чини правно јединство са оспореним актом, одбијен захтјев тужиле од 22.5.2015. године за остваривање права на инвалидску пензију, а са образложењем да је рођена 23.10.1955. године а није јој престало осигурање, па је Налазом, оцјеном и мишљењем Одјељења за оцјену радне способности у првом степену, као органа вјештачења, број ... од 02.8.2016. године утврђено да код ње као осигураника не постоји инвалидност, у смислу одредаба члана 49. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 134/11, 82/13 и 103/15, у даљем тексту: Закон о ПИО), тако да са пуним радним временом може обављати свој посао-спремачица. На то рјешење тужила је изјавила жалбу, наводећи да је њено цјелокупно функционисање значајно редуковано, будући да јој је неопходна њега и брига другог лица, с обзиром на утврђену дијагноза *Dementia vascularis*, у вези са чим се, између осталог, позвала на налаз и мишљење психолога из Дома здравља И. од 31.8.2016. године у којем је и наведено да јој је потребна њега и брига другог лица, те такође позвала на то да јој је рјешењем ЈУ Кантонални центар за социјални рад Сарајево, Кантона Сарајево из Федерације Босне и Херцеговине, број ...5 од 22.10.2015. године, признато право на личну инвалиднину II група, са додатком за његу и помоћ од стране другог лица, које је донесено на основу Налаза, оцјене и мишљења Института за медицинско вјештачење здравственог стања Сарајево број ... од 9.9.2015. године којим јој је утврђено оштећење организма у висини од 90 % II група. Оспореним актом је жалба одбијена, позивајући се на прибављени Налаз, оцјену и мишљење органа за вјештачење туженог у другом степену, број ... од 15.11.2016. године којим је утврђено да је правилан Налаз, оцјена и мишљење органа за вјештачење у првом степену број ... од 02.8.2016. године, да код тужиле инвалидност не постоји, јер са пуним радним временом може обављати свој посао-угоститељски радник, при чему је констатовано да је увидом у комплетан спис, радну и медицинску документацију нађено да има одређене здравствене тегобе, али које нису изражене у толикој мјери да би довеле до губитка радне способности, у смислу одредбе члана 60. Закона о ПИО. Оспорени акт поништен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Правилност побијане пресуде се не може довести у сумњу наводима захтјева.

Како из медицинске документације која се налази у спису предмета произилази да се код тужиле ради о обољењу *Dementia vaskularis*, при чему је у поменутом налазу и мишљењу психолога Дома здравља И. од 31.8.2016. године наведено да је цјелокупно функционисање тужиле значајно редуковано и да јој је потребна њега и брига другог лица, а такође да из Налаза, оцјене и мишљења Института за медицинско вјештачење здравственог стања Сарајево, Кантона Сарајево - Федерације Босне и Херцеговине од 09.9.2015. године, произилази да је код ње утврђено оштећење организма у висини од 90 %, на које жалбене наводе се тужени у оспореном акту и није изјаснио, тиме су учињене повреде правила поступка из члана 230. став 2. ЗОУП-а, како је то правилно констатовано у побијаној пресуди, а што је и било од утицаја на правилност чињеничног утврђења, у смислу члана 8. истог закона којим је прописано да се у поступку мора утврдити право стање ствари и у том циљу морају се потпуно и правилно утврдити све чињенице и околности које су од важности за доношење законитог и правилног рјешења.

Да у конкретном случају чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, призилази и из налаза специјалисте неуропсихијатра од 21.10.2016. године који се налази у спису предмета туженог, а у којем је констатовано да код тужиље постоји хетероанамнестичка прогресија деменције са губитком способности за личну његу, као и раније научених рутинских радњи, што имплицира континуирано присуство и помоћ другог лица, о којем налазу се такође тужени није изјаснио.

Стога, како је у конкретном случају изостала од стране органа вјештачења туженог, оцјена цјелокупне медицинске документације о здравственом стању тужиље, разлози побијане пресуде којом је тужба уважена и оспорени акт поништен, се указују правилним, због чега су у том дијелу, што се односи на став 1. изреке побијане пресуде, наводи захтјева без основа.

С друге стране, тужени правилно указује на одредбу члана 7. став 1. Закона о судским таксама којом је прописано да се за поднеске и одлуке у управним споровима у стварима пензијског и инвалидског осигурања, судска такса плаћа само ако тужба буде одбијена или одбачена. Како је у конкретном случају побијаном пресудом тужба уважена, није било основа да се тужени обавезе да плати таксу на тужбу и пресуду, у износу од по 20,00 КМ, што укупно износи 40,00 КМ. Сходно томе је у том дијелу предметни захтјев уважен и побијана пресуда преиначена, у ставу 2. изреке, тако да се тужени обавезује да тужилји надокнади трошкове састава тужбе по пуномоћнику адвокату у износу од 600,00 КМ, на које је и обавезан побијаном пресудом, а захтјев за надокнаду трошкова по основу судских такси је беспредметан, на шта не утиче ни то што је грешком нижестепеног суда тужилац обавезан на плаћање тих такси, које је и платио, а чији поврат може тражити у складу са одредбама Закона о судским таксама.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди су остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а, због повреде закона, сходно чему је, у смислу члана 40. став 2. истог закона, захтјев туженог дјелимично уважен и побијана пресуда преиначена у ставу 2. изреке пресуде, док је у погледу става 1. изреке побијане пресуде захтјев одбијен.

Записничар
Радмила Дмитровић

Предсједник вијећа
Свјетлана Кнежевић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић